

Tess Franke

In haar eer

Anthos|Amsterdam

I

De nacht hing nog tussen de flats van Slotervaart toen Femke voor het keukenraam ging rekken en strekken. Ze had vijf kilometer op een rustig tempo gerend. Ze hoefde geen records te lopen en ze deed niet aan wedstrijden mee; de enige reden om te rennen was dat ze er fit en slank bij bleef. Vandaar dat ze als slotstuk telkens de acht trappen nam naar haar eigen galerij.

Ze haalde de voordeursleutel uit het binnenzakje van haar trainingsbroek, maar zag Ben door het keukenraam in de weer met serviesgoed, bestek, beleg en een theepot. Hij was de tafel aan het dekken. Weer een stap in het herstel, weer een fase dichterbij de zorgzame man van vroeger. Ze tikte op het raam.

‘Ken ik u ergens van?’ vroeg Ben nadat hij de deur op een kiertje had gezet. Aan zijn machinale manier van spreken kon je nog wel horen dat er iets haperde. ‘Er is iets mis met mijn geheugen, moet u weten. Ik durf niet zomaar iedereen binnen te laten, want van mezelf ben ik te goed van vertrouwen.’

Ze trapte er bijna in.

‘Ik wist niet dat je nog kwam,’ verontschuldigde Ben zich toen Femke maar één bordje en één kopje op tafel aantrof.

Hij pakte snel een tweede setje, schonk thee in en gaf een brul toen hij rook uit de koekenpan zag komen ten teken dat zijn dubbele omelet was verpest.

Bij gebrek aan meer eieren at Ben net als Femke yoghurt, hij met muesli, honing en cake erdoor, zij puur.

‘Morgen eindigt je Sherlock Holmes-verhaal,’ zei Femke. ‘Morgen komt Nick in Haarlem voor de rechter.’

Hij knikte. ‘Je gaat winnen.’

‘Als het aan jou ligt, heb ik al gewonnen. Dit dubbeltje kan echt alle kanten op vallen. De voorzitter is een vrouw en voor de meeste vrouwen is Nick een doodgewone verkrachter.’

Ben keek al iets minder zeker.

‘En een dronkenlap bovendien.’

‘Voor mij eigenlijk ook,’ zei Ben. ‘Ik wil dat jij wint omdat ik jou dat gun, maar in mijn hart vind ik dat Nick gewoon straf heeft verdiend.’

Femkes beurt om te knikken. ‘Die straf heeft hij al. Hij ligt uit het voetbalteam en hij is zo ongeveer al zijn jeugd vrienden kwijt. Zijn familie, zijn dorp, zijn klanten – iedereen heeft hem al veroordeeld. Een taakstraf of een maandje de bak in gaat het voor hem niet erger maken. Als hij wordt veroordeeld loopt hij alleen het risico om met echte criminelen in contact te komen. Dan verandert hij van een kluns in een klootzak. Moet je dat dan willen?’

Mistroostig schudde Ben zijn hoofd. ‘Mooi gezegd,’ zei hij. ‘Jammer dat ik “De Zaak van de Slapende Man” al op Boenda heb gezet.’

‘Op wat?’

‘Op Boenda, zo’n website waar je verhalen en boeken op kunt publiceren. Het kostte me een paar minuten en toen stond het erop.’

‘Het stond er al op in de zin van iedereen kan het lezen?’

Ben knikte terwijl Femke alvast begon te kleuren.

‘Jij hebt een zaak van mij openbaar gemaakt nog voordat ik ermee bij de rechter kom?’

‘Ik dacht dat je het leuk vond,’ zei Ben schuld bewust.

‘Om thuis voor de lol in een parodie op Sherlock Holmes te worden geportretteerd wel,’ zei ze. ‘Maar niet in het openbaar! Ik sta toch volledig voor schut, Ben?’

Hij maakte geen oogcontact meer.

‘Het kan niet,’ zei ze. ‘Het kan gewoon niet, Ben. Je moet het eraf halen. Het is schadelijk voor me.’

Haar woorden ketsten af op zijn onwillige houding.

‘Echt hoor, Ben!’ herhaalde ze met klem. ‘Weghalen!’

Ben bleef beteuterd staan kijken. Uit niets bleek dat hij haar eis zou inwilligen. Tot slot vroeg ze maar of hij al met iets nieuws bezig was.

Hij knikte. ‘Ik laat het je wel lezen als het af is,’ zei hij geheimzinnig. ‘Het gaat niet zo hard. Ik weet zelfs nog niet helemaal zeker of ik het wel rond krijg. Ik moet het steeds teruglezen omdat ik dan weer ben vergeten hoe het zat.’

Het was precies om die reden dat de therapeute van het ziekenhuis hem had aangeraden te gaan schrijven. Op legpuzzels was hij totaal uitgekeken, sudoku’s waren hem al snel te lastig en romans lezen lukte hem al helemaal niet. Zelf schrijven hielp hem om zijn gedachten te ordenen en Femke merkte dat zijn geheugen erdoor werd gescherpt.

‘Dat komt,’ vervolgde Ben, ‘doordat ik ziek ben in mijn hoofd.’ Hij trok er zo’n debiel gezicht bij dat Femke haar thee niet binnen kon houden.

‘Gek!’ riep ze. Bij vlagen leek het herstel zo snel te gaan dat ze twijfelde of er nog wel iets aan hem mankeerde. Om die reden had ze weken geleden op zijn iPhone de app gedownload die ze zelf met hardlopen gebruikte. Mocht hij besluiten naar buiten te gaan, dan zou de app hem de weg naar huis wijzen. En een aardige bijkomstigheid was dat zij later

kon zien waar hij was geweest, zodat ze hem kon helpen herinneren aan zijn belevenissen van de dag.

Hij was er nog nooit mee uit wandelen gegaan, wist ze. In het geheugen van de telefoon stond alleen één hele dikke stip ter grootte van hun appartement. Daar was hij al die tijd geweest.

Maar hij kon meer. Ze had hem nu zelfs de tafel zien dekken. Voor één persoon weliswaar, maar was dat wel een vergissing geweest? Hij kon niet weten dat zij was gaan rennen en dus terug zou keren. Of wel?

De Zaak van de Slapende Man

‘Moordenaarsweer,’ sprak Femke Wolzak hartstochtelijk. De eigenzinnige strafrechtadvocate stond voor het keukenraam van Comeniusstraat 221b in de richting van de binnenstad te kijken. Onheilspellend tevreden corrigeerde ze zichzelf: ‘Of tenminste zelfmoordenaarsweer.’

Het was een zondagmiddag halverwege januari. Het duister van de voorbije nacht was sluipend overgegaan in een urenlange plensbui en het zou niet lang duren of de invallende avond zou de volgende deelnemer worden in deze estafette van nacht en ontij.

‘Je weet dat 14 januari de depressiefste dag van het jaar is,’ zei Femke op het opgewekte toontje dat ze doorgaans aanslaat als andere mensen iets vreselijks boven het hoofd hangt. ‘Het heeft volgens zogenaamde specialisten te maken met het verbreken van de goede voornemens van oudejaarsavond. Twee weken lang hebben mensen de vergeefse strijd tegen hun ware aard weten vol te houden, en nu zijn ze weer gaan roken, drinken, vloeken, vlees eten of wat het ook maar was dat ze nooit meer zouden doen.’

Ik zat aan de keukentafel notities te maken in mijn aantekeningenboekje. Nu keek ik op van mijn schrijfwerk en staarde naar haar slanke gestalte bij het raam. ‘Je zegt het als-

of je het niet met ze eens bent, lieve Femke.’

Femke zag de twijfel in mijn blik niet doordat ze nog altijd door de onverminderd vallende regen tuurde naar iets wat vermoedelijk alleen zij kon zien.

‘Het is toch zeker elementair, mijn waarde! Mensen dragen het hele jaar door hun zwakke karakter met zich mee. De grootste sukkel weet dat een nieuw jaar geen grote verandering in zijn leven zal brengen. De jaarwende heeft niets met nieuwe hoop te maken.’

Ik schraapte mijn keel voor een tegenwerping, maar verder dan dat kwam ik niet. Met een halve pirouette keerde Hare Scherpzinnigheid zich om. Ze stak een vinger op die ze bezwerend in mijn richting zwaaide. ‘Het is immers een volledig symbolisch moment. De nacht van 31 december op 1 januari verschilt in niets van de volgende of de vorige. In China en Israël vieren ze de jaarwende op een heel ander moment!’

Ik mompelde onverstaanbaar dat ze in die landen dan wel twee weken na hun nieuwjaar een zelfmoordgolf zouden hebben.

‘Je denkt waarschijnlijk dat ze in die landen dan wel twee weken na hún nieuwjaar een zelfmoordgolf zullen hebben,’ vervolgde ze, ‘maar de verklaring is veel simpeler en natuurlijker.’

Het licht van de keukenlamp werd weerspiegeld in de wijde blik van de advocate die nu met grote passen om de tafel begon te ijsberen.

‘Natuurlijker?’ vroeg ik. ‘Als je daarmee bedoelt dat er een fysiologische component is, dan begeef je je op mijn terrein. Dat weet je toch, hè?’

‘Laten we zeggen dat onze expertisegebieden elkaar overlappen, mijn waarde dokter. En inderdaad, dat bedoel ik. Het heeft alles met licht te maken. De donkerste landen zijn

de depressiefste landen. Op IJsland en in Lapland zijn de zelfmoordquota het hoogst. De mens kan nauwelijks minder slecht zonder licht dan zonder zuurstof of water. En medio januari duurt de donkerste periode van onze winter al zes lange, naargeestige weken.’

Ik noteerde zo goed en zo kwaad als het ging wat ze zei en merkte toen op: ‘Dat klinkt als een pleidooi om een weekje naar de zon te gaan. Wat dacht je ervan om eens naar het Caribisch gebied te vertrekken? Last minute Aruba of misschien Bermuda of Haïti – ik ben nog nooit op een van die eilanden geweest. Moeten we niet eens kijken of er tickets zijn?’

‘Vertrekken?’ klonk het schrill. ‘In de beste week van het jaar? Het werk ligt voor het oprapen, Ben! Hoeveel moordenaars zullen hun werk in deze periode camoufleren als zelfmoord, denk je? Nee, dit is dé tijd waarin ik op mijn post behoor te zijn. Dit is...’

Ze onderbrak zichzelf toen er een schim over de galerij langs het keukenraam schoof. ‘Ah, daar begint het,’ sprak ze tevreden. ‘Doe jij even open, Ben?’

De bel bewees op indringende toon haar gelijk. Luttele momenten later liet ik een gespierde gestalte in een donkerblauwe kabeltrui en een doorweekte spijkerbroek onze keuken binnen. Hij was hooguit vijfendertig jaar, droeg een nat regenjack over de arm en keek nieuwsgierig om zich heen. ‘Leuk huis,’ zei hij spontaan.

‘Nicky,’ zei ik, ‘mag ik je voorstellen aan mijn partner Femke Wolzak, de fameuze strafrechtadvocate.’ Terwijl de bezoeker een stap naar voren deed en zijn hand uitstak, trachtte ik mijn introductieroutine af te ronden: ‘En Femke, mag ik jou voorstellen aan...’

‘... je neef Nicolaas Knijnenberg, de wereldberoemde loodgieter uit West-Friesland,’ zei Femke snel voordat ze de

verblufte gast een hand gaf. ‘Neem plaats, Nick. Ben wil vast wel een kopje thee voor ons zetten of een blik onder de kurk werpen als je naar iets sterkers verlangt. Je bent een bierdrinker, als ik het goed begrijp.’

De aangesproken Knijnenberg kwam van stomme verbazing echter niet in beweging en sprak geen woord. Ook ikzelf, al ben ik zo langzamerhand wel wat gewend, stond een ogenblik perplex van de kennis die mijn levensgezellin paraat had.

‘Komaan, zo moeilijk is dat niet,’ bromde Femke. ‘Aan je sleutelbos hangt een flesopener die dof is van de vele krasen.’ Ze trok een stoel onder de tafel vandaan die ze met een handgebaar aanbood aan onze verbaasde bezoeker en liep naar het aanrecht om daar zelf de waterkoker te gaan vullen.

Toen ze zich omdraaide zaten neef Nick en ik haar met grote ogen aan te kijken. ‘Elementair!’ riep ze uit. ‘Een kwestie van deductie.’

Achter haar begon het water in de waterkoker meteen zacht te suizen. ‘Jij laat nooit zomaar vreemden binnen, Ben. En jouw geheugen is na dat ongeluk van vorig jaar nog steeds niet op orde, waardoor iedereen die je sindsdien hebt ontmoet zich steeds opnieuw aan je moet voorstellen. Nick moest dus wel een óude bekende zijn.’

Knijnenberg en ik knikten. Het water begon een toentje hoger te zingen.

‘Nick zei “Leuk heus” in plaats van “leuk huis” omdat hij de “ui” niet kan uitspreken. Dat grappige spraakgebrek komt bij mijn weten alleen in West-Friesland voor. Jouw moeder, Ben, kwam uit de buurt van Hoorn en bovendien hebben jullie allebei dezelfde kaarsrechte dunne neus als jouw moeder op haar trouwfoto. Dat jullie hier kwamen binnenlopen alsof jullie aan een kampioenschap synchronwandelen meededen, telde alleen nog maar als bonus.’

Femke wendde ons haar rug toe om een glazen theepot en twee theezakjes uit een keukenkastje tevoorschijn te halen. Daarna richtte ze zich weer tot ons.

‘Moeders meisjesnaam was Knijnenberg,’ vervolgde mijn stoere strafpleitster losjes. ‘Haar vader heette Nicolaas en ze had alleen een jongere broer. Een nakomeling uit je moeders lijn die “Nick” wordt genoemd, kan derhalve nauwelijks iemand anders zijn dan de zoon van je moeders broer, Nicolaas Knijnenberg junior.’

Met die laatste woorden had Femke nauwelijks het inmiddels luidruchtige geborrel van het water weten te overstemmen. Steeds harder had haar uitleg door de keuken geklonken en nauwelijks had ze haar laatste lettergreep uitgesproken of met een ferme klik sloeg de waterkoker uit.

Twee paar mannenhanden applaudisseerden geluidloos. ‘Knap werk, Femke,’ zei ik. ‘Maar hoe kom je erbij dat hij loodgieter is? Jij was toch stratenmaker, Nick?’

De aangesprokene schudde het hoofd. ‘Dat wás ik,’ zei hij met een opvallend zachte stem. ‘Wou niet leren. Je kent dat.’

‘Op school noemden ze hem “Kratje”,’ zei ik ter illustratie.

‘Maar ik zag die jongens allemaal de vernieling in gaan,’ vervolgde Nick. ‘Kapotte knieën, versleten rug – dus toen heb ik avondschool gedaan.’

Femke zette kopjes en een suikerpot op tafel, legde lepel-tjes klaar en zette de theepot op een lichtje. ‘Wat is je probleem, Nick? Wat brengt je hier?’

Ik keek haar verstoord aan. ‘Zeg, mag mijn neef niet gezellig een bakkie komen doen op een zondagmiddag? En wát voor een zondagmiddag, trouwens. Die jongen wil er ook weleens uit, moet je rekenen. Ik vind het fijn om weer eens een bekend gezicht te zien.’

Nick legde een ham van een hand op tafel, legde de andere

erbovenop en staarde daar vervolgens zwijgend naar.

‘Vertel op, Nick. Wat brengt je hier? Ik heb je in Purmerend nooit gezien in de tijd dat we daar woonden en tijdens Bens ziekte heb je evenmin contact opgenomen, dus zo hecht zijn jullie niet. Aangezien mensen zelfs als de banden beter zijn eerst opbellen voordat ze op familiebezoek komen, heb je een bijzondere reden. Ik ben trouwens wel toe aan een verzetje. Het brein heeft ellendig weinig te doen in druilerige weekends en ik verveel me toch al snel.’

Nick bleef gebiologeerd naar zijn enorme werkhanden staren. Nadat Femke een lange stilte had laten vallen, leken die handen alsnog inspiratie op te leveren. ‘Ik eh...’ klonk het bedeesd. ‘Ik eh, ik heb iemand verkracht.’

Ik kon het niet helpen. Door Nicks bekentenis stootte ik een kreet van afschuw uit. Ondanks zijn reuzenpostuur veranderde hij ter plekke in een geslagen hondje. Schuldbewust keek hij eerst mij en vervolgens mijn partner aan.

Femke pakte doodgemoedereerd de theepot op, schonk drie kopjes in en haalde het hare naar zich toe. Ze blies zonder het kopje op te tillen over het hete oppervlak. ‘Feiten graag,’ zei ze in de richting van loodgieter Nick, die moeite leek te hebben om zijn ogen niet neer te slaan. ‘Feiten, geen interpretaties. Verkrachting is een juridische term die je aan de bevoegde instanties moet overlaten. Vertel me wat er is gebeurd.’

Zowel Nicks handen als zijn lippen trilden toen hij zijn verslag begon te doen. ‘Het was,’ zei hij nauwelijks hoorbaar, ‘met oudjaar. We hadden feest in een boerderij in Obdam, de jongens en ik.’

‘Je moet iets duidelijker spreken,’ viel Femke hem in de rede. ‘Luider spreken en exacter formuleren. Wie bedoel je bijvoorbeeld met “de jongens” en van wie was die boerderij?’

Schuchter vertelde Nick verder, regelmatig onderbroken

door Femke die overal het fijne van wilde weten. Hij kreeg het er zo benauwd van dat hij op zeker moment zijn trui uitrok. In een kreukelig en van zweet doordrenkt T-shirt met op de borst de tekst Knijnenberg Installatietechniek voltooid hij zijn verhaal, dat in grote lijnen als volgt verliep.

Samen met een groep collega's en vrienden – de jongens – had Nick een oudejaarsfeest georganiseerd in een leegstaande boerenstee die ze in die periode bezig waren te verbouwen tot een super-de-luxe woonboerderij. Ze hadden de eigenaar niet om toestemming voor het feest gevraagd; in de wetenschap dat de man in het buitenland verbleef hadden ze er maar op vertrouwd dat hij er niet achter zou komen.

De lege stalruimte bood ruimte aan minstens honderdvijftig mensen en zoveel hadden ze er dan ook uitgenodigd. De totale opkomst was volgens Nick een man of tachtig, negentig geweest. Er was een biertap geïnstalleerd, Nick zelf had een gasbarbecue meegenomen en er stond een koelkast vol witte wijn en mixdrankjes. Tot aan het middernachtelijk moment waarop de goede voornemens zouden ingaan werd er uit volle borst gerookt. Gedronken werd er zo mogelijk nog meer.

Na middernacht – dus al in het nieuwe jaar – verscheen de laatste gast, een oude vriendin van Nick. De eerste mensen waren toen al naar huis. Naarmate het feest verder over de datum raakte, strompelden steeds meer collega-bouwwerkers en voetbalvrienden met hun laatste krachten naar het woongedeelte van de boerderij om er op stretchers en luchtbedden hun roes te gaan uitslapen.

Karlijn was een paar jaar jonger dan Nick – hoeveel precies wist hij niet. Ze had lang stroblond haar dat ze meestal los droeg, grote blauwe ogen en ze bezat een opvallende puntkin. Nick kende haar uit het dorp en van achter de bar in de voetbalkantine. Elke zaterdagmiddag bakte ze daar patat en

kroketten, verkocht er ijs en tapte bier voor de uitgeraasde sporters en de schor geschreeuwde supporters. Behulpzaam als hij was had hij haar vaak geholpen met opruimen en glazen spoelen nadat de laatste voetballers afgetankt waren vertrokken.

In de loop der jaren waren Nicks vrienden en collega's allemaal aan de vrouw geraakt. Hij keek me bijna beschuldigend aan toen hij het zei. Allemaal, alleen hij niet. Hij bleef een vrijgezellenleven leiden. Als zijn vrienden hoorden over zijn nachtelijke stappartijen, reageerden ze jaloers. Collega's op de bouw informeerden stelselmatig naar zijn vlam van het afgelopen weekend.

Het uiteindelijke aantal viel best mee, beweerde Nick, maar het was waar dat hij er betrekkelijk veel vriendinnen op na hield. Niet dat hij nou zo'n versierder was. Het overkwam hem gewoon regelmatig dat deze of gene bij hem bleef slapen. En Karlijn was een van die vriendinnen met wie hij nu al zeker een jaar of vijf op gezette tijden in bed belandde.

In de vroege uurtjes van 1 januari, toen iedereen al sliep, hadden ze samen gedanst. Ditmaal had zij hém geholpen met opruimen en daarna hadden ze lang zitten praten. Ze had problemen, maar hoezeer Femke ook doorvroeg, Nick kon zich niet meer herinneren welke. Daarvoor hadden ze er te veel bij zitten drinken.

Rond zonsopgang hadden ze een wandelingetje gemaakt, daarna hadden ze nog meer gedronken en tegen tien uur in de ochtend van nieuwjaarsdag waren ze totaal beneveld in een twijfelaar beland die waarschijnlijk in de boerderij was achtergelaten door de vorige bewoners.

'Met de bedoeling om eh...?' vroeg ik enigszins gegeneerd.

Nick was geen gemakkelijke prater. Mijn vraag leidde derhalve tot een lange stilte.

‘Feiten Nick, geen bedoelingen,’ schoot Femke hem te hulp. ‘Gingen jullie naakt naar bed?’

‘Ik had een T-shirt aan en een onderbroek,’ antwoordde hij prompt.

‘En Karlijn?’

‘Hetzelfde.’

‘En wat gebeurde er vervolgens?’

‘We zijn in slaap gevallen en ik werd wakker toen we lagen te neuken.’

Ik schudde verbaasd mijn hoofd. ‘Je werd wakker terwijl je lag te eh...?’

‘En zij?’ vroeg de advocate zonder blikken of blozen.

‘Zij ook,’ verklaarde neef Nick. ‘We werden allebei neukend wakker en we schrokken er allebei van.’

‘En hebben jullie het toen nog afgemaakt?’

‘Femke!’

‘Feiten, mijn waarde. Ik wil alleen maar weten of een van beiden nog is klaargekomen.’

Verlegener dan bij het beantwoorden van deze vraag kon Nick niet kijken. ‘Nee, we zijn er meteen mee opgehouden.’

Geschrokken hadden ze het bed verlaten. Nick had eigener beweging zijn excuses aangeboden. Karlijn had zich aangekleed, had hem nog een zoen op de mond gegeven en was op de fiets vertrokken. Sindsdien had ze Nicks telefoontjes genegeerd en toen hij langsging, had ze niet opengedaan. Of ze thuis was geweest, wist Nick niet.

Afgelopen maandag, ruim een week na het gebeurde had Nick een telefoontje gekregen van de politie met het verzoek zich te komen melden. Karlijn had aangifte van verkrachting gedaan.

Slecht nieuws kent geen reistijd. Nicks collega’s hadden de rest van de week geen woord met hem gewisseld, schaften had hij in afzondering gedaan. Op de voetbalclub had hij

zich zaterdag niet durven vertonen om over de kantine nog maar te zwijgen. Hij had al zijn vrije uren thuis doorgebracht, rokend. Drinkend. En nu vroeg hij zich af of hij een advocaat nodig had.

‘Wat een snoepje!’ riep strafpleitster Wolzak.

De verbijstering droop van Nicks gezicht af. Hij keek om zich heen alsof hij iets had gemist. Tevergeefs.

‘Hoe kun je dat nou zeggen?’ beet ik Femke toe.

‘Neem me niet kwalijk, waarde Knijnenberg,’ hervatte ze. ‘Criminologisch is het een noviteit voor me. Mijn enthousiasme geldt de intellectuele uitdaging, als je begrijpt wat ik bedoel.’

Na die geruststellend bedoelde woorden, vroeg ze mij of ik haar cliënt wilde uitlaten. Mijn neef Nick – met wie ik lui-lak had gevierd, mijn eerste sjekkie had gerookt en zelfs een keer een brommer had gestolen – was veranderd in haar cliënt.

‘Die smeerlap,’ zei ik toen ik terugkeerde in de keuken, ‘heeft haar een beurt liggen geven terwijl ze sliep! Misbruik gemaakt van haar dronkenschap!’

‘Hij sliep ook,’ zei Femke. ‘Althans dat beweert hij. En als hij zoveel had gedronken, dan hééft hij ook geslapen.’ Ze draaide met haar ogen alsof ze een epileptische aanval kreeg.

‘Akkoord, dan hééft hij geslapen,’ zei ik op hoge toon. ‘Maar hij heeft haar ook verkracht!’

‘Gepenetreerd,’ zei ze. ‘Laten we het feitelijk houden. Hij beweert niet te weten wie er is begonnen.’

‘Maar wie dan? Je denkt toch niet dat zij...?’

Ze haalde haar schouders op. ‘We weten niets van haar motieven. We kennen haar niet en we zijn er die nacht niet bij geweest. Je kunt niet uitsluiten dat zij hem net zo lang in zijn slaap heeft betast tot ze hem kon bestijgen.’

‘Ik geloof mijn oren niet,’ zei ik. ‘In drie zinnen verander

jij het slachtoffer van een verkrachting in een seksbeluste, leugenachtige slettebak!

‘Ik verander haar niet meer dan jij hem,’ reageerde ze bits. ‘De feiten zijn dat ze samen dronken seks hebben gehad. Wie er begon, wie er wilde, wie er aanleiding gaf of – als je het per se in die termen wilt zien – wiens schuld het was, dat valt allemaal nog te bezien. Zolang we niet meer feiten kennen dan nu, mogen we niets uitsluiten.’

‘Doe normaal, mens!’ zei ik, ongewoon fel. ‘Je weet toch hoe de wereld in elkaar zit?’

‘Ach ja,’ zei ze nog een tikje bitser. ‘Hoe was het ook alweer? Mannen zijn daders en vrouwen zijn slachtoffers. Dat is de natuurlijke orde der dingen. Waar of niet? Nina Brink is een beroemde weldoenster, Jomanda is een heilige en... en... Kut!’

‘Nou?!’ Ik brulde het door de keuken, zo verhit was ik geraakt. ‘Nou, wie wou je nog meer noemen?’

‘Ik weet geen vrouwelijke verkrachter,’ bekende ze. ‘Geen vrouwelijke Dutroux. Ik wilde er eentje noemen, maar er schoot me niemand te binnen.’

Aarzelend verscheen er een glimlach op haar gezicht. Ik dacht daaruit te mogen concluderen dat ze haar standpunt verzachtte, maar dat was het niet. ‘Mannen beklagen zich er kennelijk minder snel over,’ zei ze grijnzend.

Toen ik even later de theekopjes zag staan, schoot me nog iets te binnen. ‘Nou snap ik nog steeds niet hoe jij kon weten dat Nick loodgieter is voordat hij zijn trui uittrok.’

Femke keek me gramstorig aan, slaakte een zucht en zei: ‘Dat je die vraag hebt weten vast te houden is een goed teken, Ben. Dat geheugenverlies is daadwerkelijk aan het afnemen. Voor het vaststellen van Nicks beroep had je echter geen geheugen nodig, maar diende je alleen scherp te observeren en helder te deduceren.’

Hij was doorweekt, niet alleen zijn broek, ook zijn haar – veel natter dan iemand wordt die van de parkeerplaats naar de portiek sprint. Hij was dus lang buiten geweest. Hij droeg werkschoenen met stalen neuzen en een oude spijkerbroek vol vegen; niet bepaald de kleding die je aantrekt als je op familiebezoek gaat op een zondagmiddag. Een bouwvakker dus, die nota bene op zondag in de regen in de openlucht had gewerkt. Overlopende dakgoten en andersoortige lekkages vormen hét overwerk voor loodgieters, dus dat was niet zo moeilijk. Toen ik zag dat hij geen haar op zijn handen had, wist ik het zeker. Loodgieters werken met branders die het haar van hun handen afschroeien. Het verbaasde me eerlijk gezegd dat hij twee wenkbrauwen had.’

Ik zuchtte. ‘Tja, elementair. Wat je zegt!’